

ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงาน
โรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

Correlation of the way of life and quality of life on Philosophy of sufficiency economy of
production workers in Samutsakhon.

วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (Viroj Jadesadalug)^{*}

ชนัญชิตา เจริญวัฒน์ (Chanunchida Charoenwat)^{**}

หทัยชนก เตสยานนท์ (Hataichanok Tesayanon)^{**}

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาครซึ่งความสัมพันธ์ที่ใช้ในการศึกษาได้กำหนดไว้ทั้งหมด 2 ด้านคือ 1) ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร การศึกษาครั้งนี้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมโดยการเลือก พนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือด้านสภาพการอยู่อาศัย ด้านสุขภาพ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้าน ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตในจังหวัดสมุทรสาครให้ดีขึ้นโดยส่งเสริมการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ประกอบการและรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพของพนักงานโดยการส่งเสริมด้านการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพร้อมรับมือกับภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การดำเนินชีวิต, คุณภาพชีวิต

* ผศ. ดร. ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The aims of this study were to study Correlation of the way of life and quality of life on Philosophy of sufficiency economy of production workers in Samutsakhon. We have learned 2 sides at the correlation. The first side is the life to use of Philosophy of sufficiency economy. The second side is the quality of Philosophy of sufficiency economy. We collect the data to create the questionnaires and group to populations for this research with production workers in Samutsakhon 400 people. The equipment for this research is questionnaires by percent, mean and standard deviations.

The research result is the way of life by Philosophy of sufficiency economy of production workers in Samutsakhon. To sort the data high to low is abstemious, rationality and the immunity. The quality of life by Philosophy of sufficiency economy of production workers in Samutsakhon in medium level by sort the data high to low is living conditions, health, learning development and the security economy. The way of life by Philosophy of sufficiency economy in abstemiousness, rationality and the immunity have correlate of quality of life of production workers in Samutsakhon. The quality of life improvement of production workers in Samutsakhon for good life. By the life stimulate to accord of Philosophy of sufficiency economy and the traders should the significance of the improvement of production workers by learning development. To create the quality of production workers to prepared the impact of the even in the future.

Key words: Philosophy of sufficiency economy of production, Way of life, Quality of life

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชปรัชญาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้ประชาชนสังคมไทยมีชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ไม่ว่าจะเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ บนพื้นฐานวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย และนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" คือ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม" ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ได้กล่าวไว้ในหนังสือคำพ่อสอนประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" นี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำไปดำเนินชีวิตแบบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน ไม่เดือดร้อนทั้งตนเอง ครอบครัว รวมถึงไม่เบียดเบียนผู้อื่นด้วย

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนและใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด ตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสินและถ้ามีเงินเหลือ ก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วนและอาจจะใช้จ่ายปัจจัยเสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตแบบพอเพียงได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมใน

ปัจจุบันได้ถูกปลูกฝังสร้างหรือกระตุ้น ให้ใช้จ่ายอย่างเกินตัว ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต ก็จะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ลดลงและการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก ทางรอด” ว่า "หลาย ๆ คนกลับมาใช้ชีวิตอย่างคนจน ซึ่งเป็นการปรับตัวเข้าสู่ชีวิตที่มีคุณภาพ" และ"การลงมือทำด้วยความมีเหตุมีผล เป็นคุณค่าของเศรษฐกิจพอเพียง" (เปี่ยมศักดิ์ คุณากร ประทีป, 2549)

คุณภาพชีวิตที่ดี คือเป้าหมายสูงสุดของชีวิตมนุษย์ทุกคน และคุณภาพชีวิตที่ดีจะต้องมีมาตรฐานการรองรับในการดำเนินชีวิต นั่นคือ การมีงานทำหรือจะกล่าวได้ว่า การทำงาน เป็นมาตรฐานสนับสนุนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ให้นำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือ คุณภาพชีวิตที่ดีนั่นเอง หากแต่การมีงานทำนั้น จะต้องเป็นงานที่มีโอกาสในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และมีความมั่นคง รวมถึงรายได้จากการทำงานที่ดี จึงจะสามารถรักษาเสถียรภาพของคุณภาพชีวิตที่ดีได้ แต่การทำงานที่ดีนั้น เชื่อว่าทุกคนจะได้รับโอกาสเช่นเดียวกันทั้งหมด เพราะสังคมการทำงานปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างมาก เพื่อเพิ่มผลผลิตมวลรวมจากอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ แต่กระนั้น การได้ทำงานก็เชื่อว่าจะสำเร็จความมุ่งหมายของการดำเนินชีวิตในทุกๆ ด้าน เพราะหลายๆ อาชีพยังขาดโอกาสและปัจจัยที่ดีเป็นองค์ประกอบสนับสนุน และหนึ่งในอาชีพที่ได้นำมาวิจัยก็คือ อาชีพของผู้ใช้แรงงานอุตสาหกรรม มีบทบาทสำคัญและเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของเศรษฐกิจประเภทอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ที่ยังขาดสภาพคล่องในหลายมิติและโอกาสในความก้าวหน้าไม่มากนักอันอาจเป็นฉนวนปัญหาทางสังคมและขยายไปสู่ปัญหาของประเทศ (สุวัชร หวันทา, 2551) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น นำไปสู่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาครได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

การทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

การสร้างกรอบแนวคิด ได้ศึกษาทฤษฎีเพื่อใช้ศึกษางานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การพยายามหาแนวทางหรือวิธีการที่จะดำรงชีวิตตามหลักการพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างสมดุลและสอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนี้ (นภาพรณ วงศ์มณี, 2553)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รู้จักกิน รู้จักใช้ การใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป ใช้จ่ายด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้ และเศรษฐกิจ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสภาพการดำเนินชีวิต ตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมในช่วงเวลาหนึ่งๆ ซึ่งคุณภาพชีวิตที่เป็นที่นิยมอย่างมากคือ จปฐ. โดยมีองค์ประกอบของความจำเป็นพื้นฐานมาจากความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสภาพการอยู่อาศัยที่เหมาะสม มีการพัฒนาด้านการศึกษาเรียนรู้ และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดังนี้ (สุรชกร หวันทา, 2551)

1. สุขภาพ หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกายและมีจิตใจที่ดีงาม จะต้องแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคหรือความทุพพลภาพ ส่งเสริมสุขภาพของตนเองให้มีสุขภาพที่ดีโดยการออกกำลังกาย ได้รับสารอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ

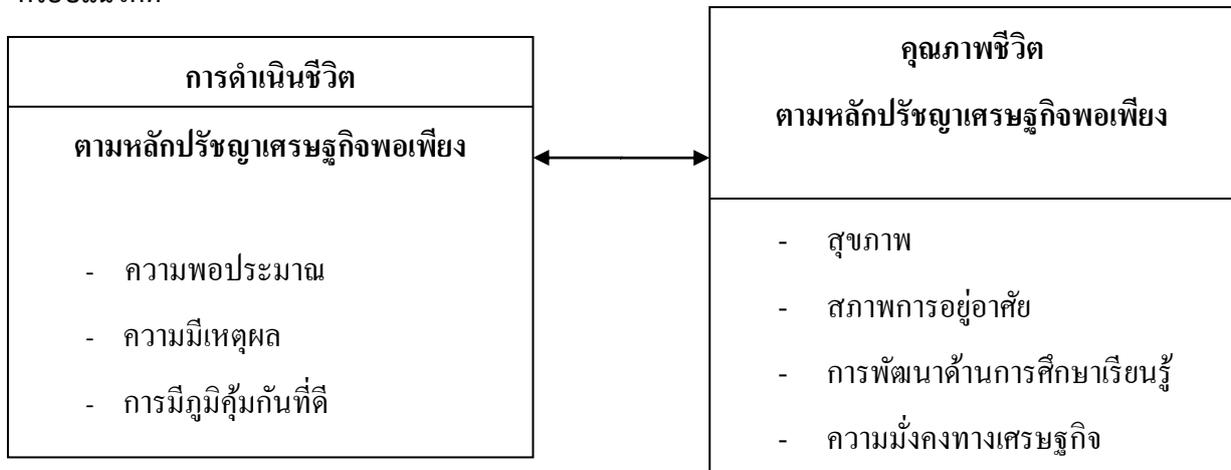
2. สภาพการอยู่อาศัย หมายถึง สภาพการอยู่อาศัยถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยมีบ้านสภาพแข็งแรง บริเวณบ้านสะอาดเรียบร้อยเป็นสัดส่วน มีครอบครัวที่อบอุ่น เป็นสภาพที่ก่อให้เกิดความสุข

3. การพัฒนาการศึกษาเรียนรู้ หมายถึง พนักงานได้รับข้อมูลข่าวสารและติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเพื่อศึกษาและพัฒนาตนเอง รู้และเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

4. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึง พนักงานมีรายรับเพียงพอต่อการใช้จ่ายส่วนตัวและครอบครัว มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น และเพิ่มรายได้ด้วยการประกอบอาชีพเสริม

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้บุคคลมีความสมดุลสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านสุขภาพ สภาพการอยู่อาศัย การพัฒนาด้านการศึกษาเรียนรู้ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีการศึกษา

สำหรับวิธีการศึกษาการดำเนินงานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เน้นการสำรวจการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศ ฝ่ายการผลิตเป็นฝ่ายที่มีบทบาทที่สำคัญต่อภาคอุตสาหกรรม พนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนมาก จึงกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทางของ Yamada (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% นั่นคือ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 และใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ด้วยการเลือกพนักงานที่ทำงานในฝ่ายผลิต ซึ่งมีโรงงานตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไป ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ขั้นตอนการวิจัย

4.1 ทบทวนวรรณกรรมเพื่อศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย จากหนังสือ วารสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นและสร้างกรอบแนวคิดในการทำวิจัย

4.2 ร่างแบบสอบถามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทางการวิจัย ทั้งในส่วนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณาถึงความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยปรับปรุงข้อคำถามตามแนวทางของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ

คุณลักษณะทั่วไป เป็นคำถามแบบจำแนกกลุ่มสำหรับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นข้อคำถามตามแนวทางของ LikertScale แบบมาตราประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 เท่ากับ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ถึง 5 เท่ากับ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 คน ของข้อคำถามแต่ละตัวแปรและหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราค (Cronbach, 1970) จากการคำนวณ ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ระหว่าง 0.74 – 0.84 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นได้ตามเกณฑ์ คือต้องมีค่ามากกว่า 0.70

4.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 400 คนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การแปลความหมายตามประเด็นคำถามเป็นรายชื่อในแต่ละด้านของแบบสอบถาม รายละเอียดดังนี้ (ประสพชัย พสุนนท์, 2553)

คะแนนอยู่ในช่วง 4.51 – 5.00 ระดับการให้ความสำคัญ มากที่สุด รองลงมาคือ คะแนนอยู่ในช่วง 3.51 – 4.50 ระดับการให้ความสำคัญ มาก คะแนนอยู่ในช่วง 2.51 – 3.50 ระดับการให้ความสำคัญ ปานกลาง คะแนนอยู่ในช่วง 1.51 – 2.50 ระดับการให้ความสำคัญ น้อย คะแนนอยู่ในช่วง 1.0 – 1.50 ระดับการให้ความสำคัญ น้อยที่สุด ตามลำดับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพรรณนา คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร ที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน

6.3 การแปลความหมายของค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ที่คำนวณแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (พระพานวิทย์ เค้าเงื่อน, 2552)

ค่าที่แสดงถึงสหสัมพันธ์ สูงกว่า 0.90 ระดับความสัมพันธ์ของข้อมูล อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมา ค่าที่แสดงถึงสหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.71 – 0.90 ระดับความสัมพันธ์ของข้อมูล อยู่ในระดับสูง ค่าที่แสดงถึงสหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.30 – 0.71 ระดับความสัมพันธ์ของข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าที่แสดงถึงสหสัมพันธ์ที่ต่ำกว่า 0.30 ระดับความสัมพันธ์ของข้อมูล อยู่ในระดับต่ำ ค่าที่แสดงถึงสหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน ตามลำดับ

ผลการศึกษา

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูล พบว่าข้อมูลจำนวน 400 ชุด มีความถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พบว่า พนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57) อายุระหว่าง 21-35 ปี (ร้อยละ 49) การศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 30.8) ย้ายถิ่นมาจากจังหวัดอื่นๆ (ร้อยละ 73.5) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 54) และเช่าที่พักอาศัย (ร้อยละ 65) สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการดำเนินชีวิต
ด้านความพอประมาณ	3.37	0.86	ปานกลาง
ด้านความมีเหตุผล	3.31	0.84	ปานกลาง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.09	0.92	ปานกลาง
รวม	3.26	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อมูลด้านค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญจำแนกตามการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.87) ด้านความพอประมาณ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.84) และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพชีวิต
ด้านสุขภาพ	3.26	1.06	ปานกลาง
ด้านสภาพการอยู่อาศัย	3.47	0.82	ปานกลาง
ด้านการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้	3.11	0.89	ปานกลาง
ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	2.72	1.02	ปานกลาง
รวม	3.14	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อมูลด้านค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญจำแนกตามคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.95) ด้านสภาพการอยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.82) รองลงมา

คือ ด้านสุขภาพ ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 1.06) ด้านการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.89) และด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อมูลด้านค่าความสัมพันธ์ของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการพัฒนาการเรียนรู้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าหากพนักงานมีความพอดี มีการคิด ไตร่ตรองในการใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป ใช้ปัญญาได้อย่างเหมาะสมในการศึกษาข้อมูล ก็จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้และเข้าใจการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผลมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในด้านสภาพการอยู่อาศัย และด้านการพัฒนาการเรียนรู้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าหากพนักงานมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รอบคอบ ตลอดจนคำนึงถึงผลที่จะเกิดในอนาคตก็จะส่งผลให้มีการตระหนักถึงสภาพแวดล้อมที่แข็งแรง ถูกสุขอนามัยเพื่อสร้างความสุข ความอบอุ่นให้กับคนในครอบครัว และการใช้ปัญญาไตร่ตรองหาเหตุผลอย่างเป็นระบบจะสามารถช่วยในการ พัฒนาการตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้อีกด้วย

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากการที่พนักงานมีการวางแผนโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ก็จะสามารถทำให้มีการวางแผนทางการเงินด้วยการออมเงินและเพิ่มรายได้ เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในอนาคต ที่จะส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจของพนักงานมีความมั่นคงสูงขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	ค่าเฉลี่ย	การดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ด้านความพอประมาณ	ด้านความมีเหตุผล	ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	คุณภาพชีวิตตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ด้านสุขภาพ	ด้านสภาพการอยู่อาศัย	ด้านการพัฒนา อาศัย	ด้านการศึกษาเรียนรู้	ด้านความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ
การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	3.26										
ด้านความพอประมาณ	3.37	0.956 **									
ด้านความมีเหตุผล	3.31	0.840 **	0.645 **								
ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.09	0.506 **	0.345 **	0.682 **							
คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	3.14										
ด้านสุขภาพ	3.26	0.329 **	0.239 **	0.417 **	0.487 **	0.760 **					
ด้านสภาพการอยู่อาศัย	3.47	0.433 **	0.351 *	0.481 **	0.558 **	0.713 **	0.402 **				
ด้านการพัฒนาการศึกษา เรียนรู้	3.11	0.443 **	0.365 **	0.481 **	0.605 **	0.836 **	0.531 **	0.498 **			
ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	2.72	0.260 **	0.148 **	0.405 **	0.620 **	0.844 **	0.522 **	0.400 **	0.639 **		

อภิปรายผล

จะเห็นว่า การดำเนินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง อาจเกิดจากการขาดภูมิคุ้มกันที่ดี เนื่องจากพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตส่วนใหญ่ ย้ายถิ่นฐานมาจากต่างจังหวัดและมีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา ส่งผลให้รู้ไม่เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ยังขาดการวางแผนการดำเนินชีวิตที่ดี อาจเป็นเพราะการไม่มีเป้าหมายในชีวิตที่แน่นอน เพราะอาชีพพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ทำงานตามสายการผลิตของตนเหมือนเดิมในแต่ละวัน และโดยส่วนใหญ่ จะหาเช้ากินค่ำคือ การมีกินมีใช้ที่พอดีแต่ไม่มีเงินออม การดำเนินชีวิตจึงดำเนินไปเรื่อยๆ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

พนักงานโรงงานฝ่ายผลิตจะเลือกวิธีการเพิ่มรายได้ด้วยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และจะนิยมทำงานนอกเวลาเพื่อเพิ่มรายได้

คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาครมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง อาจเกิดจากความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่มีน้อย เนื่องจากมีผลตอบแทนที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะค่าครองชีพในปัจจุบัน ส่งผลให้พนักงานโรงงานฝ่ายผลิตมีรายได้ปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว รายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตจึงต้องทอนลง สอดคล้องกับ ญชพล ภูเต็ง (2540) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานมักกะสัน การรถไฟแห่งประเทศไทย ลักษณะการทำงานของตำแหน่งการผลิต จะปฏิบัติตามคำสั่งของงานและมีความแตกต่างในชนิดของงาน ทำให้ค้นพบปัญหาด้านการศึกษาและรายได้ จึงส่งผลต่อระดับความเครียดที่เพิ่มขึ้นของพนักงาน และอาจเกิดอาการเจ็บป่วยที่ส่งผลต่อการทำงาน เมื่อพิจารณาถึงด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตจะพบว่า มีการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ แต่ที่สังเกตคือ เมื่อพนักงานโรงงานฝ่ายผลิตเจ็บป่วยจะไปทำการรักษา ณ สถานพยาบาลในระดับที่ต่ำที่สุด สอดคล้องกับ สุวัชร วันทนา (2551) ที่ศึกษาเรื่องระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ในส่วนของสุขภาพ เกิดจากความหลากหลายของกลุ่มคนผู้ใช้แรงงานที่มีความแตกต่างทางวุฒิภาวะและความรู้ พนักงานโรงงานฝ่ายผลิตยังให้ความสำคัญกับสถานที่พักอาศัย โดยการเช่าที่พักอาศัยที่เน้นความมั่นคงแข็งแรง เพราะการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่ของพนักงานจะอาศัยอยู่ในสถานที่พักของตนเอง

การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่ามีความสัมพันธ์กัน เมื่อพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาที่ดีจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานที่ดีขึ้น นอกจากการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานแล้ว ผู้ประกอบการและภาครัฐยังมีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร มีการดำเนินชีวิตที่ดี อีกทั้งยังส่งผลให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

ประโยชน์จากการวิจัย

ประโยชน์เชิงนโยบาย

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับปานกลาง เพื่อพัฒนาชีวิตคุณภาพของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะต่อไปนี้

1) ผู้ประกอบการ ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาจจะอบรมให้ความรู้เพื่อให้พนักงานสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

2) เพื่อให้พนักงานโรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการควรจัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกและให้พนักงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3) ภาครัฐควรร่วมมือกับสถานประกอบการ ในการเข้าไปสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้พนักงานรู้จักการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4) ภาครัฐควรควบคุมดูแลสถานประกอบการให้มีการจัดสวัสดิการและเงินเดือน ด้วยความเป็นธรรม เพื่อให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาครในเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างพนักงานโรงงานฝ่ายผลิต ในจังหวัดสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

เพื่ออธิบายการประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ให้กว้างขวางมากขึ้นควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาฝ่ายอื่นหรือกลุ่มอาชีพอื่นที่น่าสนใจ

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการด้านสวัสดิการและปัญหาด้านการดำเนินชีวิต เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน

2) ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารและบริการของพนักงานเพื่อศึกษาเหตุผลอื่น ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์และอธิบายในเชิงลึก ควรนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงาน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วาณิชบัญชา. (2544). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล เวอร์ชัน 7-10.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญลักษณ์ ฉิมทับ. (2545). “ผลของการศึกษาต่อผลิตภาพแรงงานไทยสาขาการผลิตต่างๆ ของประเทศไทย.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). คำปรารภ" ใน คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส.

ณัชพล ภูเต็ง.(2540). “การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานมักกะสัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดนยา พงษ์ไพบูลย์. (2550). “การศึกษาความสัมพันธ์ของผลิตภาพแรงงานในอุตสาหกรรมการผลิตกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นภาพรรณ วงศ์มณี. (2553). “การนำแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา ชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2553). การวิจัยตลาด 1. นครปฐม: เพชรเกษม พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป. (2549). ฝ่าอนาคตประเทศไทย 2552. กรุงเทพฯ: ฐานมีเดีย เน็ตเวิร์ค.
- พระพานวิทย์ เค้าเงื่อน. (2552) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและลักษณะองค์การการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครูระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษา กลุ่มลุ่มพินิจ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรลักษณ์ บัวขาว. (2546) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนกายภาพและทุนมนุษย์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2533 – 2542.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุจิตรา เตยานุรักษ์. (2553). “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินและการทำงานกรณีพนักงานบริษัท ประชาอาภรณ์ จำกัด (มหาชน).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัชร หวันทา. (2551). “การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกรณีศึกษาเขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). “เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก... ทางรอด” ฝ่าอนาคตประเทศไทย 2552. กรุงเทพฯ: ฐานมีเดีย เน็ตเวิร์ค.